

Forfatter: Grundtvig, N. F. S.

Titel: Danske Kæmpeviser til Skole-Brug udvalgte og tillæmpede af Nik. Fred. Sev. Grundtvig

Citation: Grundtvig, N. F. S.: "Danske Kæmpeviser til Skole-Brug udvalgte og tillæmpede af Nik. Fred. Sev. Grundtvig", i Grundtvig, N. F. S.: *Grundtvigs værker*, Faculty of Arts, University of Aarhus. Onlineudgave fra Grundtvigs Værker: https://tekster.kb.dk/text/gv-1847_896A-intro-shoot-idm157.pdf (tilgået 02. maj 2024)

Anvendt udgave: Grundtvigs værker

Ophavsret: Materialet er dedikeret til public domain. Du kan kopiere, ændre, distribuere og fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk dog altid at kreditere ophavsmanden.

[Læs CC0-erklæringen](#)

Grundtvig og polemikken

Det er om folkevisestriden hævdet, at modstanden mod DgF først og fremmest gjaldt Svend Grundtvigs far, N.F.S. Grundtvig (jf. Bang 1972, s. 344; se oversigten). Modviljen mod Svend Grundtvigs plan var for nogens vedkommende så voldsom, at det ikke var nok at ytre den i dagblade og tidsskrifter. Fader Grundtvig kom således sin søn til undsætning i en hel bog, et lille stridsskrift, *Om Kæmpevise-Bogen, en Stemme mod Hr. Levins, Hr. Liebenbergs o.s.v. af Nik. Fred. Sev. Grundtvig* (1847b, se indledning til denne her). Svend Grundtvig forsvarede derudover sig selv i et næsten 80 sider langt stridsskrift, *Etatsraad Molbech og Kæmpeviserne, et Stridsskrift af Svend Grundtvig* (1848a), der minutiøst gennemgik Molbechs forhastede viseudgave fra slutningen af 1847, *Et hundrede udvalgte Danske Folkeviser, hidtil utrykte, samlede og udgivne af C. Molbech*, og påpegede dens fejl, mangler, inkonsekvenser og misforståede forbedringer.

Som allerede titlen på det lille skrift angiver, rettede N.F.S. Grundtvig især skytset mod udgiveren (og digteren) Frederik Ludvig Liebenberg og den stridbare litterat og sprogmand Israel Salomon Levin. Disse to havde bl.a. i *Berlingske Tidende* (28. september 1847) og *Fædrelandet* (20. september 1847) protesteret mod Svend Grundtvigs udgivelsesplaner, der blev understøttet af Samfundet til den danske Literaturs Fremme. Især Levins kritik gik på, at udgaven kun ville blive en materialesamling, og at de folkevisehåndskrifter, der havde tilhørt 1500- og 1600-tallets adelsdamer, var så fulde af 'stavefejl' og andre forsyndelser mod korrekt dansk sprogbrug, at deres visenedtegnelser umuligt kunne være til glæde for en større offentlighed. Han havde året forinden udtalt sig meget stærkt om netop den danske retskrivning (Levin 1846). Liebenberg og Levin ønskede i stedet, hvad de kaldte en kritisk, dvs. udvalgt, udgave af de gamle folkeviser. Dette skal ses i modsætning til den planlagte udgave, der for dem kun ville blive en uredigeret samling, hvoraf mindst to tredjedele ville være uden værdi. Og det er lige præcis hér, at N.F.S. Grundtvig satte ind. Han forstod simpelthen ikke, hvordan de to herrer (og Christian Molbech med) kunne udtale sig om det store materiale, som de ikke engang havde set.

Netop en udgave med det samlede visemateriale ville efter Grundtvigs mening i endnu højere grad end en kritisk (men selektiv) udgave kunne blive et idéreservoir for digterne:

Hr. Levin leer rigtignok høit ved den Tanke, at en *begeistret Digter* skulde slaa op i saadan en tyk, *ildstavet*, kiedsommelig Bog, for at see en *Kæmpevise* i sin ældste, oprindelige Skikkelse, men, med Hr. *Levins* Tilladelse, jeg leer igjen ad hans Forestilling om en *Dansk Digtets Begeistring*, og skammer mig ingenlunde ved at bekiende, at jeg ganske nylig tit har gjort hvad Hr. *Levin* finder latterligt, ved at eftersee og betænke *hvert Ord* i de *Kæmpeviser*, jeg holdt meest ad, saaledes, som de meget *slet stavede* findes i Haandskriften fra Karen Brahes Bibliothek, og ønskede kun at have *hvert Bogstav* trykt, saa Læsningen var saameget lettere, og kunde komme Alle tilgode (1847b, s. 16).

På det personlige plan fremhæver Grundtvig sønnens udgiverkvaliteter (1847b, s. 4, 8 og 10), som allerede havde vist deres værd ved udgivelsen af *Engelske og Skotske Folkeviser, fordanskede af Svenn Grundtvig* (1842-1846), og hans personlige egenskaber (s. 18 f.). Grundtvig stiller Samfundet til den Danske Literaturs Fremme op som det idealistiske modstykke til "*vor Boghandel*" som begreb (s. 8 f.), der kun ville se på fortjenesten. Samfundet derimod "har paataget sig at bekoste" den store udgave (s. 8). En anden linje i Grundtvigs pjece er den nationale: "jeg vil tillige, saavidt muligt, sætte den Danske Læser istand til selv at dømmе, paa hvis Side han, som Dansk, maa træde" (s. 3). I Grundtvigs øjne vil værket blive "til Folke-Ære og til Folke-Gavn" (s. 10).

Det lille hæfte, hvis indhold var rettet mod Levin og Liebenberg, blev Grundtvigs sidste indlæg i debatten, mens striden fortsatte.